

A magyarországi turisztikai régiók vendégforgalma 2003-ban¹

Összeállította a Magyar Turizmus Rt. Kutatási Igazgatósága

1. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása

2003-ban² 3 517 kereskedelmi szálláshely összesen 85 465 szobával és 347 277 férőhellyel működött Magyarországon. A korábbi évekhez hasonlóan a szállodák kínálták a férőhelyek 31,6%-át, ezen belül a háromcsillagos hotelek részesedése volt a legmagasabb (45,8%). A kereskedelmi szálláshelyek további mintegy egyharmada (30,7%) a kempingekben volt megtalálható. A hazai kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás terén a panziók szerepe továbbra is jelentős, ebben a szegmensben regisztrálták a férőhelyek 14,1%-át (1. táblázat).

1. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitásának megoszlása típusok szerint, 2003

	Egység	Szoba	Férőhely
Szálloda összesen	822	46 252	109 726
5 csillagos	14	3 275	6 859
4 csillagos	89	10 653	23 552
3 csillagos	414	21 449	50 263
2 csillagos	224	8 127	21 579
1 csillagos	81	2 748	7 473
Panzió	1 439	17 839	48 908
Turistaszálló	315	8 591	35 859
Ifjúsági szálló	128	5 519	21 523
Nyarlóház	480	7 264	24 654
Kemping	333	-	106 616
Mindösszesen	3 517	85 465	347 277

Forrás: KSH

A kereskedelmi szálláshelyek egységeinek közel egyötöde (18,8%) a Balaton régióban található, ezt követi a Nyugat-Dunántúl (14,3%), az Észak-Magyarország (13,6%) és a Budapest-Közép-Dunavidék régió, ahol az egységek 12,4%-a működött 2003-ban. A szállodák tekintetében két régió, a Balaton és a Budapest-Közép-Dunavidék szerepe kiemelkedő, előbbiben az összes szállodai egység 24,1%-a, utóbbiban 20,7%-a várta 2003-ban a vendége-

ket. Ötcsillagos szállodával 2003-ban csupán három régió rendelkezett: Budapesten 12 ötcsillagos ház üzemelt, az észak-magyarországi és a nyugat-dunántúli régiókban pedig egy-egy. A négycsillagos szállodáknál szintén a főváros és vonzáskörzete tölti be a vezető szerepet, itt működik a házak 39,3%-a. A háromcsillagos szállodák tekintetében a Balaton régió áll az első helyen (23,2%), kiemelkedő továbbá a tó szerepe a nyarlóházak (30,8%) és a kempingek (22,5%) terén is.

A régiók szálláshelykínálatának egységek szerinti összetételét vizsgálva, három régió – a Balaton, a Tiszató és Észak-Magyarország – kivételével mindegyikben a szállodák és a panziók túlsúlya volt megfigyelhető az elmúlt évben.

2. A magánszálláshelyek kapacitása

2003. július 31-én Magyarországon 45 353 magánszálláshely³ működött, 245 787 férőhellyel. A férőhelyek több mint kétharmada (68%) a Balaton régióban várta a vendégeket, ezt követte a Dél-Dunántúl (6,5%), Észak-Magyarország (5,5%), Észak-Alföld (5,2%) és a Nyugat-Dunántúl (4,7%) régió.

2. táblázat

A magánszálláshelyek kapacitásának regionális megoszlása, 2003

	Szállásadók száma	Férőhelyek száma
Balaton	30 641	167 029
Budapest-Közép-Dunavidék	1 501	7 192
Dél-Alföld	970	5 380
Dél-Dunántúl	3 666	15 924
Észak-Alföld	1 989	12 814
Észak-Magyarország	2 189	13 441
Közép-Dunántúl	1 294	6 801
Nyugat-Dunántúl	2 214	11 604
Tisza-tó	889	5 602
Ország összesen	45 353	245 787

Forrás: KSH

³ A magánszálláshely kategória a fizetővendéglátást és a falusi szállásadást foglalja magába.

¹ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, 2003. évi végleges adatok.

² 2003. július 31-én.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek száma turisztikai régióként, 2003

	Külföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (fő)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	488 986	-9,7	567 614	+5,0	1 056 600	-2,3
Budapest-Közép-Dunavidék	1 709 233	+1,7	551 260	+0,9	2 260 493	+1,5
Dél-Alföld	105 696	-6,3	335 553	+15,1	441 249	+9,1
Dél-Dunántúl	74 660	-9,4	317 869	+5,8	392 529	+2,5
Észak-Alföld	122 792	-6,7	369 598	+5,6	492 390	+2,3
Észak-Magyarország	85 643	-3,7	523 888	+5,5	609 531	+4,1
Közép-Dunántúl	76 434	-3,8	201 652	+11,9	278 086	+7,1
Nyugat-Dunántúl	263 476	-4,7	415 550	+7,3	679 026	+2,3
Tisza-tó	21 304	+9,5	84 286	+20,8	105 590	+18,3
Ország összesen	2 948 224	-2,2	3 367 270	+6,5	6 315 494	+2,3

Forrás: KSH

A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma turisztikai régióként, 2003

	Külföldi (éjszaka)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (éjszaka)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (éjszaka)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	2 883 593	-10,4	1 832 031	+3,2	4 715 624	-5,6
Budapest-Közép-Dunavidék	4 550 963	+4,1	1 244 576	+0,9	5 795 539	+3,4
Dél-Alföld	252 174	-4,1	796 392	+12,8	1 048 566	+8,2
Dél-Dunántúl	270 153	-9,9	734 220	+8,1	1 004 373	+2,6
Észak-Alföld	582 600	-13,7	971 764	+3,7	1 554 364	-3,6
Észak-Magyarország	221 518	-13,4	1 197 659	+3,7	1 419 177	+0,6
Közép-Dunántúl	281 548	-0,8	522 314	+17,2	803 862	+10,2
Nyugat-Dunántúl	901 084	-0,1	1 049 886	+8,7	1 950 970	+4,5
Tisza-tó	96 705	+4,1	221 934	+15,9	318 639	+12,0
Ország összesen	10 040 338	-3,1	8 570 776	+6,0	18 611 114	+0,9

Forrás: KSH

3. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma

A magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken 6 315 494 vendég összesen 18 611 114 vendégéjszakát töltött el 2003-ban. A vendégek (+2,3%) és a vendégéjszakák (+0,9%) száma egyaránt növekedést mutatott az előző évhez képest. A vendégek 35,8%-a a Budapest-Közép-Dunavidék régiót, 16,7%-uk pedig a Balatont választotta úti célul, amelyet a Nyugat-Dunántúl követett, ide a vendégek 10,8%-a látogatott el (3. táblázat). 2003-ban a Balaton régió kivételével minden régióban növekedést regisztráltak a vendégek számában: a Tisza-tónál (+18,3%), a Dél-Alföldön (+9,1%), a Közép-Dunántúlon (+7,1%), Észak-Magyarországon (+4,1%), a Dél-Dunántúlon (+2,5%), az Észak-Alföldön, a Nyugat-Dunántúlon (egyaránt +2,3%) és a Budapest-Közép-Dunavidék régióban (+1,5%).

A vendégéjszakák száma nagyobb mértékben két régióban csökkent: a Balatonon (-5,6%) és az Észak-Alföldön (-3,6%). A vendégéjszakák számának növekedését regisztrálta a Tisza-tó (+12,0%), a Közép-Dunántúl (+10,2%), a Dél-Alföld (+8,2%), a Nyugat-Dunántúl (+4,5%), a Budapest-Közép-Dunavidék (+3,4%), a Dél-Dunántúl (+2,6%) és az Észak-Magyarország (+0,6%) régió (4. táblázat). A vendégéjszakák regionális megoszlását vizsgál-

va megállapítható, hogy a forgalom kétharmada három régióban koncentrálódik: a Budapest-Közép-Dunavidék régióban realizálódott a vendégéjszakák 31,1%-a, a Balatonnál 25,3%-a, míg a Nyugat-Dunántúl a vendégéjszakák 10,5%-át mondhatta magáénak 2003-ban.

A belföldi és a külföldi vendégforgalom arányát⁴ tekintve megállapítható, hogy míg országosan a vendégéjszakák 46,1%-át adták a belföldi vendégek, addig Észak-Magyarországon, a Dél-Alföldön, a Dél-Dunántúlon, a Tisza-tónál, a Közép-Dunántúlon, az Észak-Alföldön és a nyugat-dunántúli régióban kiemelt jelentőséggel rendelkezik a belföldi vendégforgalom (1. ábra).

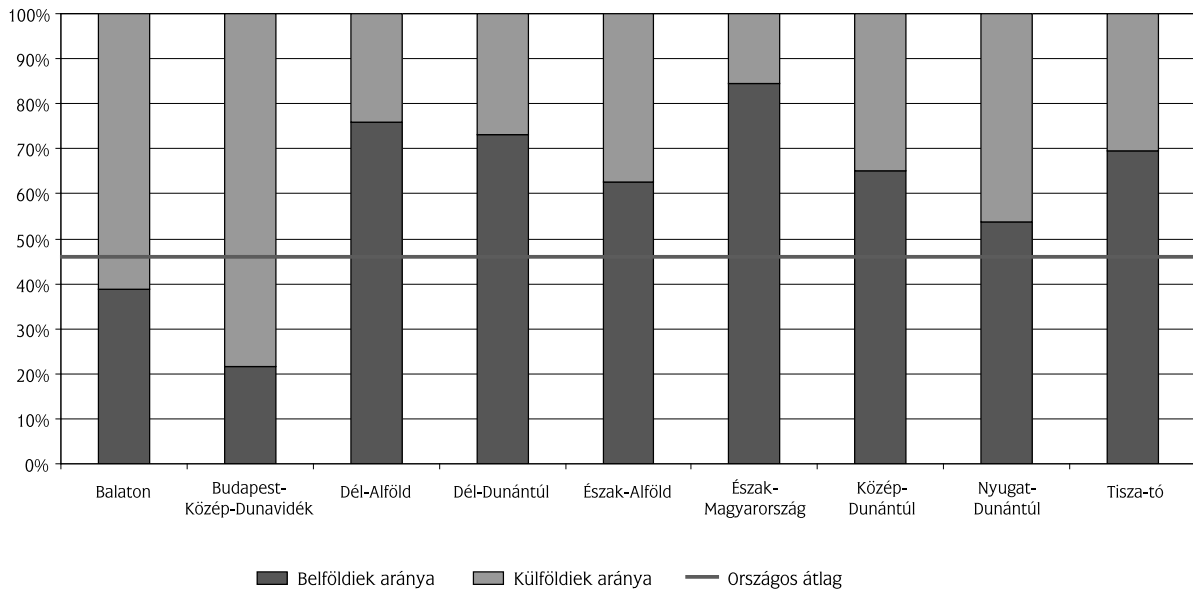
3.1. A BELFÖLDI VENDÉGFORGALOM ALAKULÁSA 2003-BAN

A belföldi vendégek száma 2003-ban országos átlagban 6,5%-kal növekedett. A vendégek száma legnagyobb mértékben, 20,8%-kal a Tisza-tónál emelkedett, a növekedés 15,1% volt a Dél-Alföldön, 11,9% a Közép-Dunántúlon, a Nyugat-Dunántúlon pedig 7,3% (3. táblázat).

Amennyiben a belföldi forgalom régiók közötti megoszlását vizsgáljuk, megállapítható, hogy a belföldi

⁴ A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák számát alapul véve.

A belföldi és a külföldi vendégéjszakák megoszlása az egyes turisztikai régiókban, 2003

Forrás: KSH

vendégforgalom a külföldinél kisebb területi koncentrációt mutatott 2003-ban. A belföldi vendégek közül a legtöbben, 16,9% a Balaton régiót választotta úti célul az elmúlt évben. Második helyen szerepelt a Budapest-Közép-Dunavidék, ahová a belföldi vendégek 16,4%-a utazott, ezt követte az észak-magyarországi (15,6%) és a nyugat-dunántúli (12,3%) régió (2. ábra).

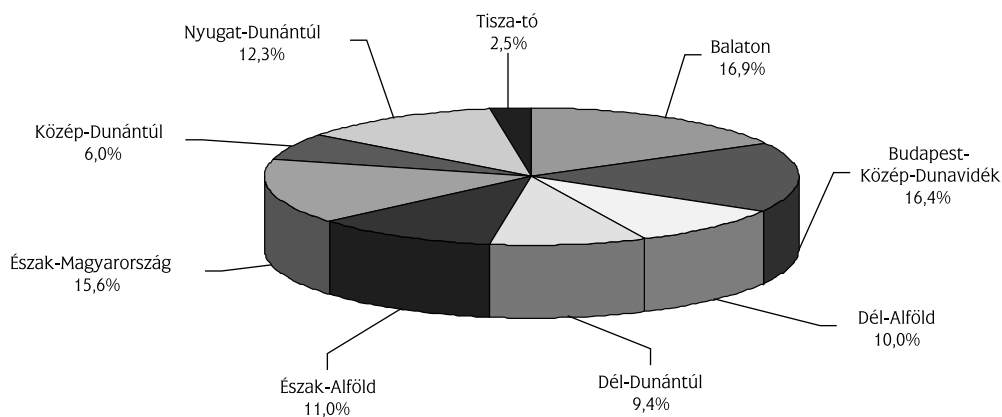
A vendégek számához hasonlóan a vendégéjszakák száma (+0,6%) is növekedést mutatott az elmúlt évben. A legnagyobb mértékben a Közép-Dunántúlon (+17,2%), a Tisza-tónál (+15,9%), a Dél-Alföldön (+12,8%) és a Nyugat-Dunántúlon (+8,7%) emelkedett a belföldi vendégéjszakák száma 2003-ban.

A belföldi vendégéjszakák regionális megoszlását vizsgálva 2003-ban a Balaton régió állt az első helyen, ahol a vendégéjszakák egyötödét (21,4%) regisztrálták (3. ábra). Ezt követte a Budapest-Közép-Dunavidék (14,5%) és Észak-Magyarország (14,0%).

3.2. A KÜLFÖLDI VENDÉGFORGALOM ALAKULÁSA 2003-BAN

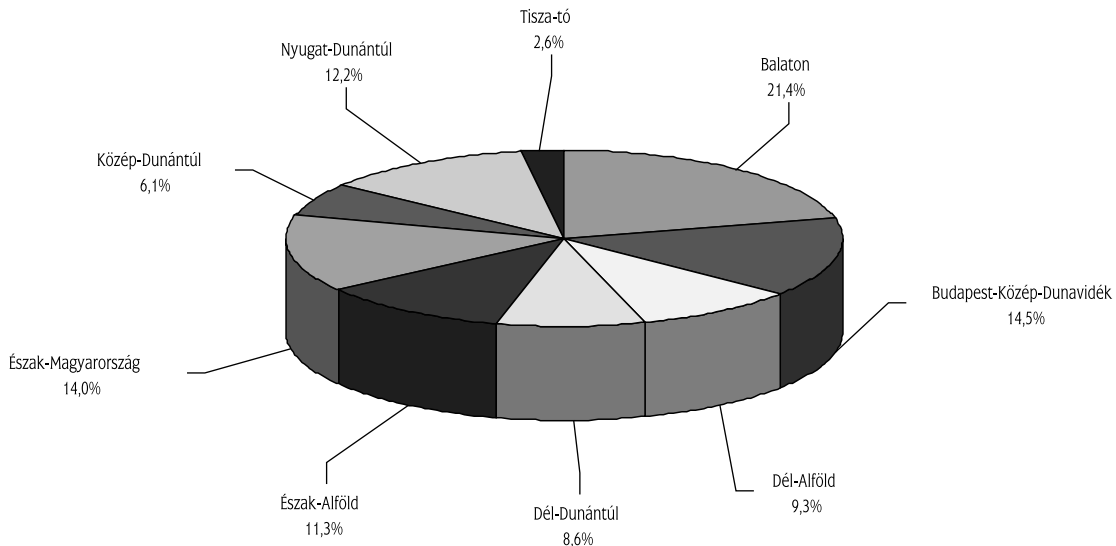
A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégforgalma az elmúlt évben mind a vendégek, mind a vendégéjszakák számában csökkenést mutatott. 2003-ban a külföldi vendégek száma 2,2%-kal, az általuk eltöltött éjszakák száma 3,1%-kal maradt el a 2002. évi eredményektől.

A belföldi vendégek számának megoszlása turisztikai régióként, 2003

Forrás: KSH

A belföldi vendégéjszakák megoszlása turisztikai régióként, 2003

Forrás: KSH

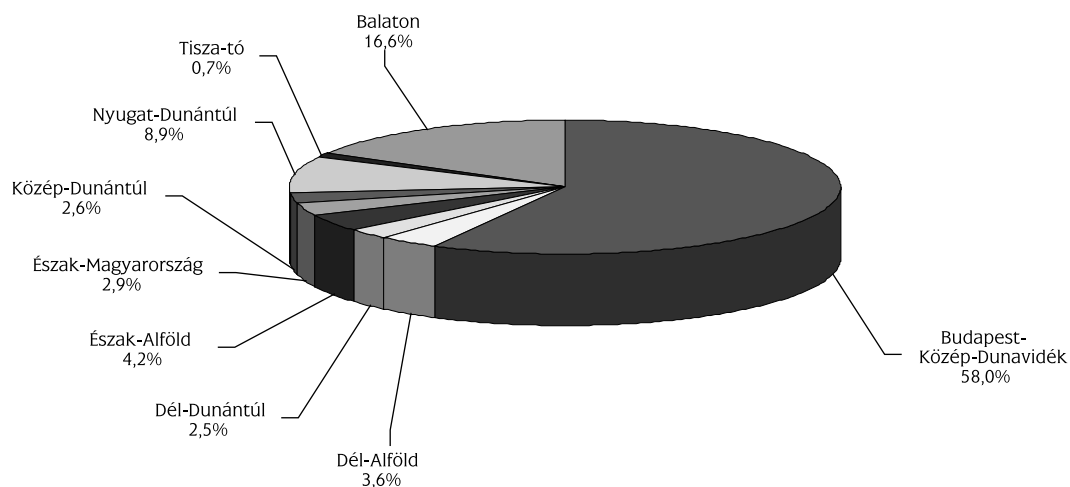
2003-ban a külföldi vendégek számában két régió könyvelhetett el növekedést: a Tisza-tónál 9,5%-kal, a Budapest-Közép-Dunavidéken 1,7%-kal emelkedett a külföldi vendégek száma. A régiók közül a legnagyobb mértékű csökkenést a Balaton (-9,7%), a Dél-Dunántúl (-9,4%) és az Észak-Alföld (-6,7%) regisztrálta.

A külföldi vendégforgalom jelentős területi koncentrációt mutat: a vendégek 83,5%-át három régióban, a Budapest-Közép-Dunavidéken (58,0%), a Balatonon (16,6%) és a Nyugat-Dunántúlon (8,9%) regisztrálták (4. ábra).

A vendégek számának alakulásához hasonlóan a régiók a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák tekintetében is jellemzően nagy arányú csökkenést regisztráltak: az Észak-Alföldön eltöltött vendégéjszakák száma 13,7%-kal, Észak-Magyarországon 13,4%-kal, a Balaton esetében 10,4%-kal, Dél-Dunántúlon 9,9%-kal, a Dél-Alföldön 5,3%-kal maradt el a 2002. évi adatoktól.

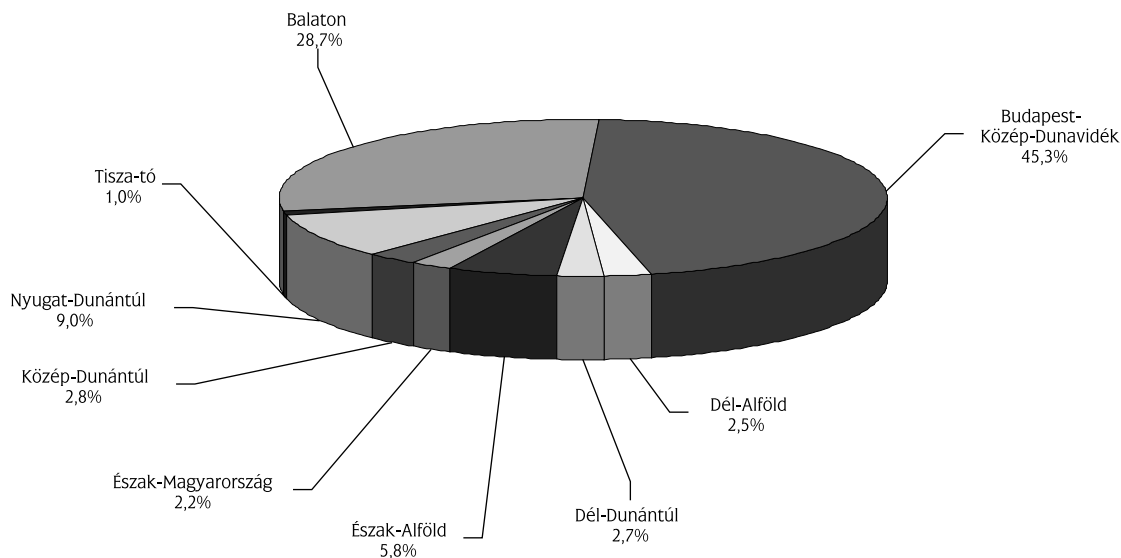
A külföldi vendégéjszakákat tekintve a három, vendégszámban is vezető régió túlsúlya szintén megfigyelhető, mivel ezekben realizálódott a külföldi vendégéjszakák 83,0%-a. Ezen belül a Budapest-Közép-

A külföldi vendégek számának megoszlása turisztikai régióként, 2003

Forrás: KSH

A külföldi vendégejszakák számának megoszlása turisztikai régióként, 2003

Forrás: KSH

Dunavidék régió részesedése 45,3%, ezt követi a Balaton (28,7%) és a Nyugat-Dunántúl (9,0%) (5. ábra).

Magyarország legfontosabb küldőpiaca 2003-ban Németország (a kereskedelmi szálláshelyen regisztrált vendégejszakák 19,6%-át német vendégek töltötték el) volt, amelyet Ausztria (3,9%), Olaszország (2,6%) és Hollandia (2,3%) követett (5. táblázat).

Az egyes régiók főbb küldőpiacait vizsgálva a német vendégforgalom kiemelkedő szerepe figyelhető meg. Németország – a belföldi vendégforgalmat követően – az összes régió tekintetében a legfontosabb küldő ország. A nyugat-dunántúli régió első öt küldőpiaca között kiemelkedik Ausztria, az osztrákok a régió vendégejszakáinak 11,0%-át adták 2003-ban. A Tisza-tó mellett az észak-alföldi és az észak-magyarországi régiókban a lengyel vendégforgalom jelentős. Megállapítható továbbá, hogy az egyes régiók legfontosabb küldőpiacait az adott régióhoz közel fekvő országok alkotják.

3.3. ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ A KERESKEDELMI SZÁLLÁSHELYEKEN

2003-ban a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált átlagos tartózkodási idő 2,9 nap volt, ami 1,4%-kal kevesebb a 2002. évinél. A leghosszabb átlagos tartózkodási időt a Balaton régióban regisztrálták (4,5 nap), ezt követte az Észak-Alföld (3,2 nap) és a Tisza-tó (3,0 nap), az országos átlagnál szintén magasabb átlagos tartózkodási idővel. 2002-höz képest több régióban nőtt az átlagos tartózkodási idő, a Közép-Dunántúlon 2,9%-kal, a Nyugat-Dunántúlon 2,2%-kal, a Budapest-Közép-Dunavidéken pedig 1,9%-kal.

A belföldi vendégek a Balatonnál töltötték a leghosszabb időt, átlagosan 3,3 napot, a második helyen

az Észak-Alföld, a Közép-Dunántúl és a Tisza-tó áll (egyaránt 2,6 nap). A legalacsonyabb átlagos tartózkodási idő – 2,3 nap – a belföldiek esetében a Budapest-Közép-Dunavidéket, a Dél-Dunántúlt és Észak-Magyarországot jellemezte 2003-ban. A belföldi vendégek 2002-höz képest a Közép-Dunántúl (+4,7%), a Dél-Dunántúl (+2,2%) és a Nyugat-Dunántúl (+1,3%) régió kereskedelmi szálláshelyein töltöttek hosszabb időt (6. táblázat).

A külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje szinte minden régióban meghaladja a belföldi vendégekét, kivéve a Dél-Alföld régiót, ahol megegyezik a két érték. A külföldi vendégek kiemelkedően hosszú ideig, átlagosan 5,9 napig időztek a Balaton régióban, a második helyen az Észak-Alföld állt 4,7 nappal, amelyet a Tisza-tó követett (4,5 nap). A külföldiek átlagos tartózkodási ideje négy régióban, a Nyugat-Dunántúlon (+4,9%), a Közép-Dunántúlon (+3,1%), a Budapest-Közép-Dunavidéken (+2,4%) és a Dél-Alföldön (+2,4%) mutatott növekedést az elmúlt évben. Ezzel szemben a legnagyobb, 10,1%-os csökkenést Észak-Magyarország regisztrálta.

4. A magánzálláshelyek vendégforgalma

A magánzálláshelyeken 2003-ban közel 649 ezer vendéget regisztráltak, ami 2,2%-os növekedést jelent a 2002. évhez képest. A belföldi és külföldi vendégek aránya országosan 50-50%-ot tett ki, az év folyamán mind a belföldi (+3,0%), mind a külföldi (+1,4%) vendégek száma növekedett a magánzálláshelyeken. Az egyes turisztikai régiókat vizsgálva, a Balaton régió kivételével, ahol a vendégek kisebb arányban (30,2%) érkeztek belföldről, min-

A turisztikai régiók legfontosabb küldőpiacai a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák száma alapján, 2003⁵

	1. hely	2. hely	3. hely	4. hely	5. hely	1–5. hely összesen
Balaton	Magyarország (38,9%)	Németország (38,8%)	Ausztria (5,6%)	Dánia (4,3%)	Hollandia (4,2%)	91,8%
Budapest-Közép-Dunavidék	Magyarország (21,5%)	Németország (11,2%)	Olaszország (6,6%)	Nagy-Britannia (5,6%)	Spanyolország (4,1%)	49,0%
Dél-Alföld	Magyarország (76,0%)	Németország (8,8%)	Románia (1,6%)	Hollandia (1,4%)	Olaszország (1,4%)	89,2%
Dél-Dunántúl	Magyarország (73,1%)	Németország (14,9%)	Ausztria (2,1%)	Csehország (1,3%)	Hollandia (1,1%)	92,5%
Észak-Alföld	Magyarország (62,5%)	Németország (19,2%)	Lengyelország (4,2%)	Ukrajna (2,2%)	Oroszország (1,8%)	89,9%
Észak-Magyarország	Magyarország (84,1%)	Németország (3,9%)	Lengyelország (2,6%)	Hollandia (1,0%)	Csehország (0,9%)	92,8%
Közép-Dunántúl	Magyarország (65,0%)	Németország (12,9%)	Hollandia (5,1%)	Románia (3,2%)	Ausztria (2,3%)	88,5%
Nyugat-Dunántúl	Magyarország (53,8%)	Németország (22,4%)	Ausztria (11,0%)	Svájc (2,6%)	Csehország (1,2%)	91,0%
Tisza-tó	Magyarország (69,7%)	Németország (10,6%)	Lengyelország (4,3%)	Szlovákia (2,8%)	Hollandia (1,9%)	89,3%
Ország összesen	Magyarország (46,1%)	Németország (19,6%)	Ausztria (3,9%)	Olaszország (2,6%)	Hollandia (2,3%)	74,5%

Forrás: KSH

Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken, 2003

	Külföldi (nap)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (nap)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (nap)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	5,9	-0,8	3,2	-1,8	4,5	-3,3
Budapest-Közép-Dunavidék	2,7	+2,4	2,3	0,0	2,6	+1,9
Dél-Alföld	2,4	+2,4	2,4	-2,0	2,4	-0,8
Dél-Dunántúl	3,6	-0,5	2,3	+2,2	2,6	+0,1
Észak-Alföld	4,7	-7,5	2,6	-1,8	3,2	-5,7
Észak-Magyarország	2,6	-10,1	2,3	-1,7	2,3	-3,4
Közép-Dunántúl	3,7	+3,1	2,6	+4,7	2,9	+2,9
Nyugat-Dunántúl	3,4	+4,9	2,5	+1,3	2,9	+2,2
Tisza-tó	4,5	-5,0	2,6	-4,1	3,0	-5,3
Ország összesen	3,4	-1,0	2,5	-0,5	2,9	-1,4

Forrás: KSH

denhol a belföldi vendégforgalom jelentős túlsúlya volt megfigyelhető az elmúlt évben. A vendégek száma nagymértékben növekedett a Tisza-tónál (+58,2%), a Dél-Alföldön (+22,5%) és Észak-Magyarországon (+14,0%), ezzel szemben a vendégek számának csökkenését regisztrálta a Nyugat-Dunántúl (-8,6%) és a Balaton (-2,1%) régió. A belföldi vendégek esetében az elmúlt évben mindegyik régió növekedést könyvelhetett el, a külföldi vendégek száma 20%-kal esett vissza a Nyugat-Dunántúlon, 14,9%-kal a Közép-Dunántúlon és 0,7%-kal Észak-Alföldön 2003-ban.

A magyarországi magán szálláshelyeken 2003-ban a vendégek összesen 3 393,3 ezer vendégéjszakát töltek

el, ami 2,7%-kal maradt el a 2002. évi adatoktól. A külföldi vendégéjszakák száma jelentősen, 6,7%-kal csökkent, ezzel szemben a belföldi vendégek 2,4%-kal több éjszakát töltek el a magán szálláshelyeken az elmúlt évben. A vendégéjszakák számának nagymértékű emelkedése volt tapasztalható a Tisza-tónál (+37,8%), a Dél-Alföldön (+25,5%) és a Dél-Dunántúlon (+10,3%). A vendégéjszakák csökkenését regisztrálta ugyanakkor a Közép-Dunántúl (-22,5%), a Balaton (-7,4%) és a Nyugat-Dunántúl (-7,1%).

⁵ A %-os adatok a régió összes vendégéjszakájából való részesedést jelentik.

7. táblázat

A magánszálláshelyek vendégeinek száma és regionális megoszlása, 2003

	Külföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (fő)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	221 241	+4,7	95 733	-14,9	316 974	-2,1
Budapest-Közép-Dunavidék	14 430	+1,3	31 854	+2,0	46 284	+2,1
Dél-Alföld	3 810	+18,3	22 470	+23,2	26 280	+22,5
Dél-Dunántúl	16 097	+3,0	24 565	+13,2	40 662	+9,0
Észak-Alföld	24 439	-0,7	34 656	+1,3	59 095	+0,5
Észak-Magyarország	8 760	+12,8	41 175	+14,3	49 935	+14,0
Közép-Dunántúl	4 654	-14,9	19 531	+12,6	24 185	+6,0
Nyugat-Dunántúl	28 364	-20,0	30 939	+4,3	59 303	-8,6
Tisza-tó	2 614	+22,6	23 493	+63,5	26 107	+58,2
Ország összesen	324 409	+1,4	324 416	+3,0	648 825	+2,2

Forrás: KSH

8. táblázat

A magánszálláshelyek vendégéjszakáinak száma és regionális megoszlása, 2003

	Külföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (fő)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (fő)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	1 281 783	-5,4	449 916	-12,8	1 731 699	-7,4
Budapest-Közép-Dunavidék	76 218	+3,3	155 965	-0,1	232 183	+1,0
Dél-Alföld	14 743	+4,9	110 985	+28,9	125 728	+25,5
Dél-Dunántúl	124 290	+0,7	127 905	+21,4	252 195	+10,3
Észak-Alföld	101 518	-0,2	158 539	+5,6	260 057	+3,2
Észak-Magyarország	35 509	-0,2	160 245	+6,7	195 754	+5,3
Közép-Dunántúl	34 628	-37,4	97 188	-15,3	131 816	-22,5
Nyugat-Dunántúl	147 459	-23,8	179 881	+13,4	327 340	-7,1
Tisza-tó	18 812	+23,8	117 746	+40,3	136 558	+37,8
Ország összesen	1 834 960	-6,7	1 558 370	+2,4	3 393 330	-2,7

Forrás: KSH

4.4. ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ A MAGÁNSZÁLLÁSHELYEKEN

A magánszálláshelyeken regisztrált átlagos tartózkodási idő 5,2 nap volt 2003-ban, ami 4,8%-kal kevesebb az előző évinél. A 2003. év folyamán a legmagasabb átlagos tartózkodási időt a Dél-Dunántúl régióban regisztrálták (6,2 nap), a Balatonon, a Közép-Dunántúlon és a Nyugat-

Dunántúlon egyaránt 5,5 napot töltöttek el a vendégek. 2002-hez képest növekedést regisztrált az észak-alföldi (2,7%), a dél-alföldi (2,5%), a nyugat-dunántúli (2,0%) és a dél-dunántúli (1,2%) régió. A legnagyobb visszaesés a Közép-Dunántúlt jellemezte, 26,9%-kal.

A belföldi vendégek a legtöbb időt a Nyugat-Dunántúlon töltötték (5,8 nap). Az országos átlagnál maga-

9. táblázat

Átlagos tartózkodási idő a magánszálláshelyeken, 2003

	Külföldi (nap)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (nap)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (nap)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	5,8	-9,6	4,7	+2,4	5,5	-5,4
Budapest-Közép-Dunavidék	5,3	+2,0	4,9	-2,5	5,0	-1,0
Dél-Alföld	3,9	-11,3	4,9	+4,6	4,8	+2,5
Dél-Dunántúl	7,7	-2,2	5,2	+7,2	6,2	+1,2
Észak-Alföld	4,2	+0,4	4,6	+4,2	4,4	+2,7
Észak-Magyarország	4,1	-11,5	3,9	-6,7	3,9	-7,6
Közép-Dunántúl	7,4	-26,4	5,0	-24,8	5,5	-26,9
Nyugat-Dunántúl	5,2	-4,7	5,8	+8,6	5,5	+2,0
Tisza-tó	7,2	+1,0	5,0	-14,2	5,2	-12,9
Ország összesen	5,7	-8,0	4,8	-0,5	5,2	-4,8

Forrás: KSH

**A kereskedelmi szálláshelytípusok szobakapacitás-kihasználtsága
turisztikai régióként (%), 2003**

	Szálloda 3-5 csillagos	Szálloda 2 csillagos	Szálloda 1 csillagos	Szálloda összesen	Panzió	Turista- és ifjúsági szálló	Nyugaló- ház	Kemping*	Mind- összesen
Balaton	48,8	32,6	28,4	44,7	24,1	33,6	32,3	17,2	40,9
Budapest-Közép- Dunavidék	50,6	45,5	45,3	50,2	26,0	27,9	19,5	4,4	46,6
Dél-Alföld	35,2	26,6	7,0	32,2	21,6	12,5	26,1	10,2	25,7
Dél-Dunántúl	35,5	26,5	19,5	30,9	25,4	23,4	30,0	7,4	27,6
Észak-Alföld	47,5	27,6	34,2	44,0	22,2	16,9	27,2	13,4	34,6
Észak- Magyarország	35,4	24,5	30,6	31,8	20,1	18,4	23,0	7,7	24,6
Közép-Dunántúl	32,1	20,1	34,3	28,5	20,2	20,2	19,6	10,1	24,0
Nyugat-Dunántúl	45,8	34,9	27,5	42,7	22,3	12,6	33,1	6,4	31,3
Tisza-tó	30,2	34,3	35,9	31,9	26,0	14,7	23,3	8,4	26,7
Ország összesen	46,8	31,1	30,8	43,7	22,9	19,8	27,2	10,9	36,1

Forrás: KSH

*Férőhelykapacitás-kihasználtság

sabb átlagos tartózkodási időt regisztrálhatott több régió, a Dél-Dunántúl (5,2 nap), a Közép-Dunántúl (5 nap), a Tisza-tó (5 nap), Budapest-Közép-Dunavidék és a Dél-Alföld (egyenként 4,9 nap). 2002-hez képest a belföldi vendégek a Nyugat-Dunántúlon (+8,6%), a Dél-Dunántúlon (+7,2%), a Dél-Alföldön (+4,6%), az Észak-Alföldön (+4,2%) és a Balatonon (+2,4%) töltöttek el hosszabb időt.

A külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje magasabb az országos átlagnál. Szinte minden régióban többet időztek a külföldiek, kivéve a dél-alföldi (3,9 nap), az észak-alföldi (4,2 nap) és a nyugat-dunántúli (5,2 nap) régiót. A külföldi vendégek kiemelkedően hosszán időztek a Dél-Dunántúlon (7,7 nap). A külföldiek átlagos tartózkodási idejének tekintetében három régió, a Budapest-Közép-Dunavidék (+2,0%), a Tisza-tó (+1,0%) és az Észak-Alföld (+0,4%) mutatott növekedést.

5. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitás-kihasználtsága

Országosan a kereskedelmi szálláshelyek szobakapacitás-kihasználtsága 2003-ban 36,1% volt, ami 3,7%-kal maradt el a 2002. évi adatoktól. Az egyes szállástípusok között a legmagasabb kihasználtsággal a 3-5 csillagos szállodák⁶ működtek (46,8%), a szállodák összesen 43,7%-os kihasználtságot regisztráltak. A legalacsonyabb, 10,9%-os⁷ kihasználtság a kempingeket jellemezte (10. táblázat).

A kihasználtsági mutatókat vizsgálva 2003-ban két régió ért el átlag feletti eredményt: a Budapest-Közép-Dunavidék kereskedelmi szálláshelyein 46,6%-os, és a Balaton régióban 40,9%-os szobakapacitás-kihasználtságot regisztráltak.

6. A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevétele

A magyarországi kereskedelmi szálláshelyek 2003-ban 88,8 milliárd forint szállásdíj-bevételt realizáltak (11. táblázat), ami 1,4%-os növekedést mutatott a 2002. évhez képest. A szállásdíj-bevétel jelentős része, 70,9%-a a külföldi vendégektől származott. A 2003. év során a külföldi szállásdíj-bevételek volumene 2,7%-kal esett vissza, a belföldi szállásdíj-bevételek ezzel szemben 12,9%-kal növekedtek. Az összes szállásdíj-bevétel 53,7%-a a Budapest-Közép-Dunavidéken, 17,5%-a a Balaton régióban képződött, a Nyugat-Dunántúl részesedése 8,1%-ot tett ki.

A külföldi vendégektől származó szállásdíj-bevételek döntő többségét, 83,7%-át két régió regisztrálta: a Budapest-Közép-Dunavidék (67,8%) és a Balaton (15,9%). A belföldi vendégforgalmat tekintve a szállásdíj-bevételek kisebb területi koncentrációt mutatnak, a belföldi szállásdíj-bevétel 21,5%-át a Balaton, 19,2%-át a Budapest-Közép-Dunavidék, 12,5%-át Nyugat-Dunántúl, 12,4%-át a Észak-Magyarország régió mondhatta magáénak az elmúlt évben.

⁶ Adatvédelmi okokból a 3, 4 és 5 csillagos szállodák egy kategóriaként szerepelnek.

⁷ Férőhelykapacitás-kihasználtság.

A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíj-bevétele és annak regionális megoszlása, 2003

	Külföldi (ezer forint)	Változás 2003/2002 (%)	Belföldi (ezer forint)	Változás 2003/2002 (%)	Összesen (ezer forint)	Változás 2003/2002 (%)
Balaton	10 022 430	-9,5	5 541 175	+16,6	15 563 605	-1,7
Budapest-Közép-Dunavidék	42 704 077	-2,4	4 949 170	-4,6	47 653 247	-2,6
Dél-Alföld	1 017 778	-2,3	2 130 002	+15,8	3 147 780	+9,2
Dél-Dunántúl	1 047 606	+3,3	2 128 053	+18,8	3 175 659	+13,2
Észak-Alföld	1 835 567	-6,0	2 750 021	+20,5	4 585 588	+8,3
Észak-Magyarország	908 996	-5,8	3 193 563	+13,1	4 102 559	+8,3
Közép-Dunántúl	1 208 819	+9,6	1 449 196	+28,4	2 658 015	+19,1
Nyugat-Dunántúl	3 993 713	+10,5	3 222 012	+18,5	7 215 725	+13,9
Tisza-tó	228 516	+27,3	457 638	+29,7	686 154	+28,9
Ország összesen	62 967 502	-2,7	25 820 830	+12,9	88 788 332	+1,4

Forrás: KSH